

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-28

Ärendenummer KOV-2025-02968

Handläggare

Sara Stark, Jimmy Strandberg

Telefon: 031- 368 73 97

E-post: sara.stark@kretsloppochvatten.goteborg.se

Samlad riskbild med internkontrollplan 2026

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden informeras i detta ärende om förslag till samlad riskbild med internkontrollplan 2026. Ärendet är ett beslutsärende vid nämndsammanträdet 2026-01-21. Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll § 16 ska nämnden säkerställa att riskhantering sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt vid större förändringar i verksamheten. Förvaltningen har tagit fram förslag till samlad riskbild med internkontrollplan 2026 utifrån bland annat förvaltningens tidigare uppföljning (2025-11-19 § 201) och ny värdering inför 2026, omvärldsanalyser och väsentlighet för förvaltningen. Förvaltningen har även inkluderat andra typer av risker för att möta upp de krav som ställs, men där det huvudsakliga arbetet sker i andra processer.

Den samlade riskbilden innehåller de mest väsentliga riskerna som förvaltningen identifierat samt befintliga eller planerade åtgärder för att minimera respektive risk. Den interna kontrollplanen innehåller de områden som särskilt valts ut för granskning 2026.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En effektiv internkontroll minskar riskerna för ekonomiska skador och konsekvenser. Tillsammans med en väl underbyggd budget reduceras också riskerna för att resurser används oekonomiskt eller ineffektivt. Riskhantering och kontroll bidrar till att verksamheten arbetar ändamålsenligt och effektivt samt säkerställer kvalitet för stadens invånare.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har i enlighet med Göteborgs Stads budget 2026 inbegripit ekologiska risker i förvaltningens riskhantering. De ekologiska riskerna omhändertas i huvudsak genom åtgärder utifrån riskanalyser och mål i förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner för vatten, avlopp och avfall för att på bästa sätt skydda hälsa och miljö för stadens invånare.

Bedömning ur social dimension

Internkontroll bidrar till att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos allmänheten och för dem verksamheten riktar sig till samt hos andra intressenter. Den bidrar även till att beslut fattas på ett välgrundat och rättssäkert sätt. Förvaltningens riskhantering

förväntas även bidra till trygghet för stadens invånare genom att möta de krav som ställs på säkerhet och säkerhetsyddsarbete.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Bilaga 1. Samlad riskbild med internkontrollplan 2026

Bilaga 2. Egenkontrollplan 2026

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras i detta ärende om förslag till samlad riskbild med internkontrollplan 2026. Ärendet är ett beslutsärende vid nämndsammanträdet 2026-01-21.

Nämnden ska enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Riskhantering och kontroll bedrivs med stöd av stadens process. Nämnden ska enligt stadens riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll säkerställa att riskhantering och kontroll sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden och processer och årligen besluta om en samlad riskbild med åtgärder och ta fram en internkontrollplan. Den samlade riskbilden innehåller de mest väsentliga riskerna som förvaltningen identifierat för 2026 samt befintliga eller planerade åtgärder för att hantera respektive risk. Den interna kontrollplanen innehåller de områden som särskilt valts ut för granskning 2026.

Det framgår av Göteborgs Stads budget 2026, beslutad av kommunfullmäktige (2025-11-06 § 481), att nämnder får i uppdrag att arbeta in långsiktiga ekonomiska, ekologiska och sociala risker i samband med den årliga samlade riskbilden. Detta ärende innehåller därför även risker som förvaltningen ser på lång sikt. Nämndens genomförandeplan 2026 gör gällande att risk för ökade nederbördsmängder till följd av klimatförändringar är ett prioriterat område. Förvaltningen tar om hand risker genom åtgärdande arbete utifrån klimatanpassningsplanen.

Under 2026 kommer förvaltningen att genomföra ett antal riskanalyser enligt de krav som ställs på genomförande och frekvens utifrån lagrum, direktiv och föreskrifter. Exempelvis förväntas ny lagstiftning inom både nätverks- och informationssäkerhet liksom cybersäkerhet bli gällande under 2026 och förmodas driva analyser ur ytterligare aspekter i det riskbaserade arbetet. Förvaltningen har påbörjat planeringsprocessen.

En riskstyrd verksamhet

Kretslopp och vatten är en riskstyrd verksamhet. Verksamheten arbetar ständigt med riskhantering kopplat till verksamhetens leveranser. Inom till exempel VA-verksamhetens produktion sker en kontinuerlig övervakning av processer och kontroller utifrån ett riskperspektiv. Vid framtagandet av förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner genomfördes riskanalyser, vilka hanteras via de åtgärder och indikatorer som hör till målen i planerna (2024-02-08 § 32 och 2024-03-12 § 55–56). Bilagan Samlad riskbild med internkontrollplan 2026 innehåller verksamhetsrisker för vatten, avlopp och avfall. De långsiktiga planerna följs upp årligen i sin helhet. Verksamhetens huvudprocesser följs upp i intern uppföljning samt uppföljningen till staden tre gånger per år: mars, augusti och helår. På så vis hanteras verksamhetsrisker och åtgärder kontinuerligt i verksamhetens processer och följs upp vid ordinarie uppföljningar och dokumenteras därför inte inom ramen för detta ärende. Ett exempel på en risk som förvaltningen identifierat och nu hanterar i verksamheten är ekonomiska och ekologiska risker avseende Stora ån och Välen. Dessa omhändertas genom åtgärder i Lokala åtgärdsplanen och hantering i ordinarie processledning för avlopp. Upphävandet av Göta älv vattenskyddsområde (GÄVSO) utgör ett annat exempel på en risk som omhändertas genom ordinarie processledning för vatten samt i regional samverkan.

Förvaltningen värderar kontrollkostnad mot kontrollnytta och redogör för och dokumenterar enbart de delar där det bedöms verkningsfullt (jfr Göteborg stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll § 1).

Kontrollmiljö

Kretslopp och vattens verksamhet kräver en löpande kontroll av att processer och leveranser fungerar, vilken genomförs inom kärnverksamheten enligt beskrivningen ovan. Förvaltningen arbetar även med egenkontrollplaner vilket innebär att alla avdelningar upprättar en årlig egenkontrollplan med kontrollaktiviteter för att säkerställa att åtgärder genomförs som planerat. Förvaltningsledningen genomför två större kontrolltillfällen per år i forumet ledningens genomgång. I forumet redogör förvaltningsledningens avdelningschefer för genomförda egenkontroller och resultatet av dessa. Därutöver görs en genomgång av de styr- och stödprocesser som bedöms relevanta att genomlysas ur kontrollsyfte, exempelvis riskhantering inom miljö, arbetsmiljö och säkerhet. Syftet är att säkerställa att det åtgärdande arbetet pågår som planerat samt att fånga upp eventuella avvikelser. Ledningens genomgång utgör därmed en central del av kontrollmiljön då både egenkontrollarbete, avvikelsehantering och genomlysning av styr- och stödprocesser ingår i översynen.

Samlad riskbild

Den samlade riskbilden 2026 innehåller fem risker som förvaltningen valt ut som väsentliga kommande verksamhetsår. Urvalet grundar sig på bland annat omvärldsanalyser, krav, tidigare uppföljning och väsentlighet för förvaltningen.

Risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan m.m. (tillägg från förvaltningen: osund konkurrens) är en stadengemensam risk och ska enligt stadens riktlinjer arbetas med tills vidare. Förvaltningen anser att det är en viktig risk att arbeta med och har därför inkluderat den i både samlad riskbild och internkontrollplan för 2026.

Risk för brister i efterlevnad av Cybersäkerhetslagen (GDPR inkluderat) är identifierad utifrån aktualitet då lagen förväntas bli gällande under 2026 och kommer att kräva resurser i förvaltningens omhändertagande. GDPR-perspektivet, utifrån vad som faller inom ramen för förvaltningens rådgivning, har inkluderats i risken då lagen har tydliga överlappningar med dataskyddsförordningen (GDPR).

Risk för ekonomiska osäkerheter kopplat till nya uppdrag/nya entreprenader inom avfallsområdet är fortsatt en risk som förvaltningen arbetar med och kvarstår därför i den samlade riskbilden.

Risk kopplad till hög långsiktig investeringstakt inom VA synliggör hur hög upplåning och tillhörande kapitalkostnader riskerar att påverka VA-kollektivet negativt på lång sikt.

Risk för att inte uppfylla arbetsmiljöansvaret som byggherre. Denna är en väsentlig risk för förvaltningen och består av flera delar: risk för brister i samlad organisation, i ledning och styrning samt risk för brister i följsamheten gentemot rutiner och anvisningar inom området arbetsmiljö.

Internkontrollplan

Den interna kontrollplanen innehåller tre risker som valts ut för särskild granskning under 2026. Urvalet grundar sig till stor del på förvaltningens tidigare uppföljning (2025-11-19 § 201) samt omvärldsanalyser.

Både risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens och risk för brist i följsamhet gentemot GDPR kvarstår i förvaltningens internkontrollplan för 2026. Risk för brist i följsamhet har inkluderats i risk för brister i efterlevnad av Cybersäkerhetslagen (GDPR inkluderat) enligt tidigare förklaring. Dessa risker blir även under 2026 särskilt viktiga att granska på grund av omvärldsläget.

Risk för att inte uppfylla arbetsmiljöansvaret som byggherre inkluderas i förvaltningens internkontrollplan 2026 och utgör ett viktigt område för granskning.

Förvaltningen har upprättat en egenkontrollplan i syfte att på ett mer utökat sätt följa arbete med riskhantering och kontroll. Genom att dokumentera uppföljningen av avdelningarnas egenkontrollplaner och genomföra kontroller enligt egenkontrollplanen säkerställer förvaltningen sitt kontrollsystem. Egenkontrollplanen utgör ett komplement till förvaltningens internkontrollplan.

Nämnden får information om eventuella avvikelser av allvarlig karaktär vid sammanträden enligt befintlig avvikelshantering.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att riskhanteringen och den interna kontrollen har goda förutsättningar att fungera effektivt och förhindra, minimera och hantera risker med stora konsekvenser för staden och dess medborgare i de delar som förvaltningen har rådighet över.

Sara Stark

Emma Hansryd

Tf. Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Strategisk samordning